



## TERMENI DE REFERINȚĂ

**Concurs repetat de selectare a unui expert/grup de experți sau a unei organizații pentru elaborarea studiului**

**„Protecția datelor cu caracter personal în contextul Dialogului privind liberalizarea regimului de vize și negocierii viitorului Acord de Asociere și Liber Schimb între Republica Moldova și Uniunea Europeană”**

**Durata contractului: 3 luni**

### **1. Descrierea programului:**

Fundația Soros - Moldova (FSM) este o organizație neguvernamentală, nonprofit și apolitică, înființată în anul 1992 de către filantropul George Soros în scopul promovării valorilor societății deschise în Moldova. Fundația contribuie la democratizarea societății prin elaborarea și implementarea unor programe în diverse domenii cum ar fi: arta și cultura, educație, reforma judiciară și administrația publică, mass-media și programe informaționale, societate civilă, sănătate publică și integrare europeană.

Misiunea Programului Inițiative Europene este susținerea procesului de integrare europeană a Moldovei, prin încurajarea eforturilor depuse de către guvernul și societatea civilă din RM de a apropia țara de UE, inclusiv aderarea ei deplină.

### **2. Contextul general:**

Apropierea Republicii Moldova de Uniunea Europeană sub aspectul său economic, instituțional, politic și cultural reprezintă dezideratul principal atât pentru forțele legislative și executive, cât și pentru întreaga societate civilă. Consolidarea democrației și supremației legii, garantarea protecției drepturilor omului constituie obiectivul de bază în procesul de integrare europeană a Republicii Moldova.

În acest context, transpunerea principiilor democratice inclusiv asigurarea respectării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului în special dreptul la viață privată și protecția datelor cu caracter personal este un element de importanță primordială pentru încheierea cu succes a Dialogului privind liberalizarea regimului de vize și încheierea Acordului de asociere UE - RM.

Acest fapt ar crea toate premisele pentru libera circulație a cetățenilor Republicii Moldova în spațiul european și respectiv integrarea statului moldovenesc în familia europeană.

Totuși, este necesar să ținem cont și de faptul că acest proces presupune o responsabilitate majoră din partea autorităților naționale în vederea racordării legislației naționale cu cea comunitară în scopul protecției și asigurării securității datelor cu caracter personal, documentelor, unui control eficient la frontieră, combaterea traficului de ființe umane, etc. și bineînțeles costuri, în cazul în care Republica

Moldova nu va fi suficient de pregătită din punct de vedere instituțional și economic pentru a asigura un nivel adecvat de protecție a datelor cu caracter personal.

În acest context, este important să înțelegem cât de pregătite sunt entitățile din domeniile public și privat în vederea respectării principiilor de protecție a datelor cu caracter personal? Care este nivelul de conștientizare și percepție a noțiunilor de „viață privată” și „date cu caracter personal” de cetățenii RM? Care este eficiența cadrului regulator și a activității autorității de supraveghere a protecției datelor cu caracter personal? Aspectele respective sunt demne unor cercetări și sondaje calitative și aprofundate în vederea stabilirii obiective a evoluției domeniului protecției datelor cu caracter personal în societate, precum și trasarea recomandărilor practice în vederea evitării ingerințelor în viața privată a persoanei fizice.

### **3. Contextul specific:**

Prelucrarea automatizată a datelor cu caracter personal în diferite sfere a făcut posibil soluționarea în regim de urgență și în timp real a mai multor întrebări, fie că se discută despre identificarea unui infractor, despre salvarea unei vieți umane prin constatarea compatibilității genetice, despre calitatea serviciilor acordate de către organizațiile de comunicații postale sau alte comunicații, etc.

Aceste beneficii, însă, expun persoana unor intervenții din partea diferitor autorități cum ar fi servicii de asistență socială și de asigurări, organe de drept, bănci, sectoare medicale etc. și, în consecință, eventualei posibilități de limitare a intimității și aspectelor private ale vieții fiecărei persoane fizice, de pătrundere în așa-numitul perimetru de intimitate.

Totodată, folosirea acestor date în scopul realizării activităților comerciale, monitorizarea forței de muncă, înregistrarea apelurilor telefonice, monitorizarea localizării geografice a persoanelor prin intermediul rețelelor de comunicații electronice, sistematizarea preferințelor pentru anumite produse ori servicii sau a deprinderilor etc., categoric trebuie să fie proporțional nivelului dezvoltării domeniului protecției persoanelor cu privire la prelucrarea datelor cu caracter personal.

În context, dreptul la protecția datelor cu caracter personal este considerat în Uniunea Europeană fundamental, condiția esențială pentru asigurarea garanției de respectare a acestui drept fiind existența, în fiecare stat membru, a unei autorități de control independente, chemată să vegheze la respectarea principiilor de protecție a datelor cu caracter personal.

Domeniul vieții private a persoanei a fost și este unul deosebit de important și sensibil, motiv pentru care figurează în categoria drepturilor și garanțiilor fundamentale înserate în mai multe tratate internaționale, cum ar fi:

- „Declarația Universală a drepturilor omului”, adoptată la New York de Adunarea Generală a ONU, la 10 decembrie 1948. Republica Moldova a aderat la Declarație prin Hotărârea Parlamentului nr.217-XII din 28.07.1990

- „Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale”, adoptată la Roma de către Statele membre ale Consiliului Europei la 4 noiembrie 1950, în vigoare pentru Republica Moldova din 12 septembrie 1997

- „Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice”, adoptat la New York de Adunarea Generală a Națiunilor Unite, la 16 decembrie 1966, în vigoare pentru Republica Moldova din 26 aprilie 1993.

La nivel național în conformitate cu articolul 28 din Capitolul II „Drepturile și libertățile fundamentale” al Constituției Republicii Moldova, statul respectă și ocrotește viața intimă, familială și privată. Totuși, actul constituțional nu prevede direct dreptul fiecărei persoane la protecția datelor

sale cu caracter personal . Dreptul fiecărei persoane la protecția datelor cu caracter personal, prevăzut și de art.8 al Cartei Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene, se conturează ca un drept nou și autonom. Astfel, dacă în cazul dreptului la respectarea vieții private și de familie, protecția este statică, pentru că ea se epuizează pe timpul excluderii ingerințelor celorlalți în sfera privată, protecția datelor cu caracter personal este o protecție dinamică, care fixează anumite reguli și modalități de prelucrare a datelor, precum și unele puteri de intervenție în circulația acestora.

Republica Moldova a făcut anumiți pași pentru a implementa în plan național principiile și standardele europene la capitolul protecției datelor cu caracter personal. Astfel, după ratificarea Convenției nr.108, a fost inițiată activitatea în vederea adoptării cadrului legislativ necesar.

La data de 15 februarie 2007 a intrat în vigoare Legea cu privire la protecția datelor cu caracter personal, care stabilește domeniul de aplicare a acestui act legislativ, noțiunile utilizate, condițiile de bază pentru prelucrarea datelor cu caracter personal, nominalizează concret autoritatea națională competentă de a efectua controlul în domeniul protecției datelor cu caracter personal - Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal, stabilește regimul de confidențialitate și securitate al prelucrărilor datelor cu caracter personal și condițiile transferului transfrontalier al datelor cu caracter personal.

În conformitate cu actul legislativ precizat a fost adoptată Legea cu privire la aprobarea Regulamentului Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal, structurii, personalului-limită și a modului de finanțare a Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal nr. 182-XVI din 10.07.2008 care statuează atribuțiile funcționale a acestui organ de control și statutul autorității.

Totuși, în pofida acestor pași întreprinși, domeniul protecției datelor cu caracter personal rămâne unul puțin cunoscut spre deosebire de spațiul unic european.

Astfel, nivelul scăzut de cunoaștere a dreptului la protecția datelor cu caracter personal de către cetățeni, pe de o parte, și a obligațiilor deținătorilor de date cu caracter personal de a asigura confidențialitatea și securitatea regimului de prelucrare a datelor cu caracter personal, pe de altă parte, condiționează admiterea efectuării operațiunilor ilicite de prelucrare a acestor date.

O problemă separată reprezintă prelucrarea datelor cu caracter personal de către entitățile publice. În rezultatul unor studii efectuate s-a constatat că principiile de protecție a datelor cu caracter personal nu sunt cunoscute de funcționarii publici, colaboratorii organelor de drept, judecători, etc., care în baza atribuțiilor de serviciu prelucrează date cu caracter personal, fapt care duce la ingerințe nejustificate în viața privată a cetățenilor. Lacunele care există la moment în legislație și lipsa mecanismelor de implementare a cadrului normativ precum și de promovare a domeniului protecției datelor cu caracter personal, ar putea afecta negativ procesul de integrare europeană a Republicii Moldova.

#### **4. Obiective:**

Obiectivul general este evaluarea nivelului de protecție a datelor cu caracter personal în Republica Moldova în contextul încheierii Acordului de Asociere UE – RM, *prin*:

- Evaluarea întregului cadru regulator ce ține de domeniul protecției datelor cu caracter personal și identificarea deficiențelor sistemice care împiedică dezvoltarea acestui sector;
- Analiza procesului și pârgurilor de supraveghere din partea autorității de protecție a datelor cu caracter personal a sectorului;
- Studierea mijloacelor de protecție a datelor cu caracter personal la prelucrarea acestora în domeniul public și privat și tendințele din ultimul an;
- Investigarea atractivității investiționale a domeniului protecției datelor cu caracter personal;

- Studierea sectorială a experienței altor state din UE privind racordarea legislației protecției datelor cu caracter personal la standardele UE și evidențierea principalelor succese și eșecuri;
- Elaborarea a două seturi de recomandări pentru autoritățile publice: (1) recomandările pentru procesul de negocieri privind Acordul de Asociere UE – RM și a Dialogului privind liberalizarea regimului de vize, care ar trebui promovate de Guvernul Republicii Moldova în scopul respectării cadrului legal în domeniul protecției datelor cu caracter personal; și (2) recomandările ce țin de politici și cadrul normativ pentru dezvoltarea per ansamblu a domeniului de protecție a datelor cu caracter personal sectorial;
- Elaborarea unui policy brief;
- Prezentarea și participarea la dezbateri publice, inclusiv în mass-media, pe marginea rezultatelor studiului.

### **5. Etapele elaborării studiului:**

Realizarea studiului trebuie să aibă loc în 4 etape:

- Dezvoltarea structurii studiului și a metodologiei ce va fi aplicată – 7 zile după semnarea contractului;
- Elaborarea studiului propriu zis și a setului de recomandări de politici – 8 săptămâni după acceptarea structurii studiului și metodologiei propuse;
- Discutarea proiectului studiului și a setului de recomandări cu actorii și experții relevanți – 7 zile după prezentarea proiectului studiului;
- Încorporarea rezultatelor discuțiilor privind recomandările propuse, elaborarea policy brief-ului și prezentarea publică a studiului – 2 săptămâni după prezentarea setului de recomandări;

**6. Structura** studiului analitic final urmează să includă cel puțin următoarele componente:

- Sumar executiv
- Introducere
- Metodologie
- Analiza propriu-zisă
- Recomandări de politici pentru actorii relevanți
- Policy Brief
- Anexe tehnice și analitice
- Anexe de procedură (lista persoanelor intervievate, etc.)
- Format A4, Times New Roman 12, circa 35-45 de pagini.
- Limba română.

### **7 . Profilul expertului:**

*Cerințe față de aplicant:*

- studii superioare în domeniul studiilor europene, relațiilor internaționale, științelor tehnice, dreptului, sau alte domenii relevante;
- experiență relevantă în elaborarea studiilor analitice în domenii legate de drepturile și libertățile fundamentale ale omului, în special dreptul la viață privată și protecția datelor cu caracter personal, procesul de integrare europeană, politici europene în domeniul protecției datelor cu caracter personal, inclusiv acorduri de liber schimb cu alte țări;
- cunoașterea domeniului de politici publice, drepturilor omului, protecția datelor cu caracter personal și integrare europeană a Republicii Moldova;
- participarea unui expert străin, partener al organizației/expertului local constituie un avantaj.

**Abilități:**

- abilități profunde de analiză și sistematizare
- abilități excelente de auto-organizare
- abilități bune de comunicare
- abilități de scriere a studiilor analitice
- responsabilitate, creativitate, flexibilitate

**8. Criterii de selecție:**

Contractul va fi semnat cu aplicantul care va prezenta cea mai bună valorificare a resurselor puse la dispoziție, luând în considerație următoarele criterii:

1. Calitatea ofertei
  - studii relevante și experiență anterioară în elaborarea studiilor similare
  - viziune asupra studiului și metodologie bine argumentate
  - abordare profesionistă, analitică, rațională și inovativă
2. Buget rezonabil.

**9. Cadrul organizatoric:**

Expertul/grupul de experți/organizația selectată va semna contractul de prestări servicii, iar în procesul de lucru se va consulta cu echipa programului Inițiative Europene.

**10. Bugetul ofertei:**

Bugetul ofertei va fi indicat în dolari SUA, va include TVA și/sau alte taxe aferente, și va face referință la toate costurile necesare pentru executarea lucrării date. Persoanele fizice vor indica statutul său juridic (persona fizică sau întreprinzător individual).

*Nota: la examinarea ofertelor financiare depuse de către persoanele fizice Fundația Soros – Moldova va ține cont și de următoarele taxe datorate de angajator: contribuția în Fondul Social (23%), prima de asigurare medicală obligatorie (3,5%).*

**11. Procedura de plată**

Plata se va efectua în trei tranșe. Prima tranșă, în valoare de 25% din suma totală, va fi achitată prin virament după prezentarea structurii studiului și a metodologiei desfășurate. A doua tranșă în valoare de 50% va fi plătită după ce FSM va primi și aproba proiectul studiului analitic final. A treia tranșă în valoare de 25% va fi achitată după prezentarea publică a studiului.

**12. Dosarul va include:**

*Oferta tehnică:*

- Structura tentativă a studiului și viziunea autorilor asupra studiului, precum și principalele metode de cercetare ce vor fi aplicate la elaborarea acestuia;
- *Pentru persoane fizice:* CV-ul aplicantului, cu accentuarea experienței de elaborare a studiilor analitice și referințe la studiile accesibile on-line și a datelor de contact a 2 persoane de referință; în cazul în care studiile elaborate anterior nu sunt accesibile on-line, se vor prezenta extrase de 4-5 pagini din 2 cele mai relevante lucrări;
- *Pentru persoane juridice:* profilul organizației (max. 2 pagini) și CV-urile experților cu indicarea datelor de contact a 2 persoane de referință.
- *Varianta electronică a ofertei tehnice va fi prezentată și în format electronic pe CD.*

*Oferta financiară* - bugetul pe categorii principale de cheltuieli, în dolari SUA cu mențiunea numărului de zile de lucru necesare pentru efectuarea studiului, inclusiv toate taxele și impozitele aferente executării lucrării date.

### **13. Prezentarea ofertei**

Oferta tehnică și financiară va fi prezentată în limba română sau engleză, până la data de **14 ianuarie 2011, ora 17:00** în format tipărit în plicuri separate sigilate la următoarea adresă:

Fundația Soros-Moldova,  
Chișinău, MD-2001  
str. Bulgară 32

Pe plicuri se va indica următoarea informație:

*Pentru* Elena Vacarciuc

*De la* : Numele și semnătura ofertantului pe verso-ul plicurilor

*Denumirea concursului:* *Concurs de selectare a unui expert pentru elaborarea studiului*

**„Protecția datelor cu caracter personal în contextul Dialogului privind liberalizarea regimului de vize și negocierii viitorului Acord de Asociere și Liber Schimb între Republica Moldova și Uniunea Europeană”**

Pentru informații suplimentare: tel: 270031, 270232, 274480, fax 270507, Olga Crivoliubic, Directorul Programului Inițiative Europene, [ocrivoliubic@soros.md](mailto:ocrivoliubic@soros.md).